

ПОД- СЕКЦИЯ 9. Управление производством и развитие предприятия

Іванець М.

Студентка факультету економіки і менеджменту

Литвинюк О.П.

Старший викладач кафедри менеджменту

Національний університет харчових технологій

**ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ
«КОНТРОЛЬ»**

Ключові слова: контроль, контроль в управлінні, функції контролю, види контролю.

За допомогою контролю керівник підприємства може утримувати працівників у певних рамках.

Контроль – це одна із головних функцій менеджменту, за допомогою якої можна визначити кількісну і якісну оцінку праці та провести облік ефективної діяльності роботи організації. Тому на підприємстві він розпочинається із встановлення стандартів, а також оцінки фактично досягнутих результатів і коригування тоді, коли досягнуті результати не відповідають встановленим стандартам.

Останнім часом у економічній літературі почали більш обґрунтовано висвітлювати питання сутності контролю, однак визначення його поняття залишається дискусійним і неоднозначним, тобто кожен автор наводить своє тлумачення.

Сучасний науковець і практик, професор Яцура В.В. запропонував наступне визначення: «Контроль – це вид управлінської діяльності щодо забезпечення процесу, за допомогою якого керівництво організації визначає, наскільки правильні його управлінські рішення, а також потребу у здійсненні певних коректив» [5].

Барановська В.Г.: «Контроль – процес спостереження і перевірки виробничої і фінансової діяльності підприємств, що здійснюється відповідними суб'єктами управління, наділеними певними функціями контролю, з метою виявлення відхилень від встановлених параметрів цієї діяльності, усунення та попередження негативних явищ і тенденцій» [1].

Рульєв В.А. визначає, що контроль - це обов'язкова функція менеджменту, є заключною стадією управлінського процесу і відіграє роль зв'язуючої ланки між керуючою і керованою системами [4].

Мальська М.П.: «Контроль – важлива функція менеджменту, застосування якої дає керівнику слідкувати за виконанням управлінських рішень і вносити корективи» [2].

Таким чином, контролю як функція полягає у здатності вищого керівництва виявляти проблеми і відповідно вносити корективи в діяльність організації до того, як вони переростуть в кризу. Кожна організація, безперечно, здатна вчасно виявляти свої помилки та коригувати їх до того, як вони завдадуть шкоди досягненню мети організації [3].

Серед загальних видів контролю, відносно стадії виконання господарської операції, можна виділити:

- попередній контроль – проводиться до початку робіт;
- поточний контроль – базується на оцінці фактичного рівня виконаної роботи, а не на процесі виконання цієї роботи;
- кінцевий контроль – спрямований на узагальнення всіх результатів діяльності підприємства, а також накопичення інформації з метою використання її в майбутньому.

Ефективним контроль є тоді, коли він має стратегічний характер та націлений на досягнення конкретних результатів. Тому доцільно виокремити критерії, яким повинен відповідати контроль, а саме: точність, своєчасність, економічність, гнучкість, зрозумілість, обґрунтованість, стратегічна спрямованість.

При впровадженні ефективної системи контролю, застосування якої дає керівнику слідкувати за виконанням управлінських рішень і вносити корективи варто враховувати такі функції контролю як: зворотного зв'язку; коригуючу; діагностичну; стимулюючу; виховну; навчальну; контролюючу.

Контроль може бути спрямований як на окремий вид діяльності в організації, так і на всю їх сукупність.

Отже, дослідивши теоретичні підходи до визначення поняття «контроль» можна зробити такий висновок: контроль – це одна із головних функцій управління за допомогою якої можна виявити відхилення від поставлених цілей та за потребою вносити в них корективи задля досягнення результативності підприємства.

Саме поняття "контроль в управлінні" необхідно розглядати у трьох основних аспектах: контроль як діяльність; контроль як підсумкова стадія процесу управління; контроль як складова процесу розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень.

Список використаних джерел:

1. Кінащук Л. До проблеми визначення поняття «контроль» //Фінансове право. – 2008. - №11
2. Мальська М. П., Худо В. В., Туристичний бізнес: теорія та практика. Підручник. 2- вид. перероб. та доп.– К.: ЦУЛ, 2012. – 368с.
3. Осовська Г.В., Осовський О.А. Основи менеджменту. Навчальний посібник -К.: "Кондор", 2006. – 664 с.
4. Рульєв В.А., Гуткевич С.О. Менеджмент. Навч. посіб.-К: Центр учбової літератури, 2011. – 312с.
5. Яцура В.В., Жук О.П., Менеджмент: Навчальний посібник. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Франка, 2008. – 444с.